

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนในการจัดการ  
ทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง

ชื่อผู้เขียน นางสาวอรุณี จงประสิทธิ์กุล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ตังสิกันบุตร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา รุ่งวิสัย	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูทงศ์ กุลทลบุตร	กรรมการ
อาจารย์ ดร. สมชาย เตียวกุล	กรรมการ

#### บทคัดย่อ

การศึกษาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้  
กรณีศึกษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาช้างมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาวิถีชีวิต  
และบทบาทในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ในชุมชน 2) เพื่อศึกษากระบวนการใช้ทรัพยากรป่าไม้ใน  
ชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาสาเหตุและสภาพความรุนแรงของความขัดแย้งในชุมชน วิธีการศึกษา  
ได้เลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและ  
ไม่เป็นทางการ และการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกข้อมูล และ  
หาความเกี่ยวข้องของปรากฏการณ์ความขัดแย้ง

ผลการศึกษาพบว่า ความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่เกิดขึ้นในชุมชนมีทั้ง  
ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สภาพความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงก่อให้เกิด  
ความเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการ และส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชาวบ้านมาก  
ที่สุด คือ ความขัดแย้งในเรื่อง สิทธิในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ระหว่างเจ้าหน้าที่ป่าไม้กับชุมชน  
ซึ่งมีสาเหตุพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการใช้และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

แนวทางการลดความขัดแย้งในชุมชน คือ การจัดการทรัพยากรที่सानประโยชน์ระหว่างรัฐกับชุมชน โดยการส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้และร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากร ด้วยการนำแนวความคิดการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนให้ชุมชนได้ตัดสินใจจัดการทรัพยากรป่าไม้ด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University

Independent Study Title	Forest Management Conflict between Community and Foresters : A Case Study of Doi Pha Chang Wildlife Sanctuary	
Author	Miss Darunee Chongprasitkul	
M.A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Asst. Prof. Prasarn Tangsikabuth	Chairman
	Asst. Prof. Ladda Rungvisai	Member
	Asst. Prof. Putchong Koontolboot	Member
	Lecturer Dr. Somchai Teaukul	Member

#### ABSTRACT

The purposes of this study Forest Management Conflict between Community and Foresters : A Case Study of Doi Pha Chang Wildlife Sanctuary are : 1) to study the everyday life-world and role of forest using in the community; and 2) to study the forest management process in the community and 3) to study the causes and degree of violence of conflict happening in the community. The method used in this study is the qualitative research by an indepth interviewing and an unparticipate observation in order to collect information.

The result of this study has been found that the conflict in forest management happening in community has been involved with politics, economics, and social. The violence of conflict has brought into disaster of the official assets, and the most effect to the habitants is that the conflict in a right to manage the forest resource between foresters and the community which basically concern with the use and the accessibility to the forest resource in the Wildlife Sanctuary.

Guideline to reduce the conflict is to manage the forest resource properly between state and community by educating them and having them to participate in utilize the forest resource by conceptual of decentralize to community that they can manage their own forest resource.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University